

**Hvis du skal studere i udlandet...
- en tjekliste**

Hvis du skal studere i udlandet...

– en tjekliste

Intro

Har du mod på at tage til udlandet og studere? Et studieforløb i udlandet kan være vældigt udbytterigt og få stor betydning for din videre (ud)dannelse og karriere. Det gælder ikke blot udviklingen af dine faglige kompetencer, men også udvikling på det menneskelige, kulturelle og sproglige plan.

Hvis du går med tanker om at tage på studieophold eller tage hele din uddannelse i udlandet, er der nogle forhold, du skal overveje, undersøge og få styr på – inden du tager af sted. Denne pjece er lavet til dig, der er eller skal i gang med en videregående uddannelse. Er du i gang med en ungdomsuddannelse m.v., kan du bruge pjecen til inspiration.

Jeg har bedt en tværministeriel gruppe se på nogle af de vigtigste spørgsmål. I pjecen har vi opstillet en tjekliste over de væsentligste praktiske forhold, du som studerende i udlandet bør være opmærksom på, hvis du vil undgå kedelige overraskelser. Brug tjeklisten som et konstruktivt hjælpemiddel til at komme videre med forberedelserne af dit ophold i udlandet.

God arbejdslyst og god fornøjelse.

Skatteminister

Følgende er vigtigt at få afklaret, hvis du skal studere i udlandet:

- **Uddannelse i udlandet** 4
– hvilke muligheder er der? Hvad med ansøgningsfrister, merit og betaling til uddannelsesstedet?
- **SU og anden form for støtte**..... 6
– kan du bevare eller få SU i udlandet – og hvordan udbetales SU'en rent praktisk? Hvilke andre muligheder for støtte er der?
- **Skat** 8
– skal du betale skat, mens du studerer i udlandet?
- **Sygesikring**..... 11
– er du dækket gennem den offentlige danske sygesikring, eller skal/kan du optages i den offentlige sygesikring i det land, du skal studere i? Eller skal du tegne en privat sygeforsikring?
- **Folkeregisteret**..... 13
– skal du framelde dig hos folkeregisteret?
- **Opholds- og/eller arbejdstilladelse; visum**..... 13
– kræver det land, du skal studere i, en eller anden form for tilladelse til dit ophold?
- **Boligforhold**..... 13
– hvor skal du bo?
- **Social Sikring** 14
– hvad med børnefamilieydelse og børnetilskud – og evt. andre sociale ydelser?
- **Tings- og ansvarsforsikring**..... 14
– hvordan er du sikret, hvis dine ting bliver stjålet, du får indbrud el. lign. – og hvordan med forsikring for dit ansvar, hvis du selv laver en skade?

Du skal være opmærksom på, at der ikke nødvendigvis er sammenhæng mellem hvornår du betaler skat i Danmark, og hvornår du kan få ydelser fra den offentlige danske sygesikring, og hvornår du skal framelde dig hos folkeregisteret.

Uddannelse i udlandet

Der er mange muligheder for at studere i udlandet i kortere eller længere perioder. Vilkår og udbud afhænger af, om du ønsker at

- tage et studieophold eller en praktikperiode i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse
- tage en hel uddannelse i udlandet
- deltage i andre typer uddannelsesrelaterede aktiviteter, fx sprogkurser eller sommeruniversitet
- være ph.d. studerende.

Studie- og praktikophold i udlandet

Der er mange muligheder for at gennemføre et studieophold eller en praktikperiode af nogle måneders varighed i udlandet. Undersøg altid først, hvordan din egen uddannelsesinstitution kan hjælpe dig – det gælder både den faglige tilrettelæggelse af opholdet og de praktiske forhold. Der findes en del udvekslingsprogrammer, som gør det lettere at komme af sted, og som også giver økonomisk støtte. De største programmer er Erasmus, som giver mulighed for udveksling til 31 europæiske lande, og Nordplus, som omfatter udveksling i Norden. Andre mindre programmer retter sig mod andre dele af verden. Mange danske uddannelsesinstitutioner har aftaler med udenlandske institutioner og kontakt til praktiksteder. De kan derfor vejlede dig om alle faglige aspekter ved et studie- eller praktikophold, om mulighederne for støtte og andre praktiske forhold i forbindelse med et udlandsophold.

Betingelserne for at komme af sted er normalt, at du er i gang med en dansk

videregående uddannelse, og at du har læst i mindst ét år. Dit ophold i udlandet skal strække sig over en periode fra 3-12 måneder, og du skal læse på fuld tid i udlandet. Desuden skal det, du studerer i det andet land, kunne godskrives (meritoverføres) i din danske uddannelse.

Vær opmærksom på, at det tager lang tid at tilrettelægge et ophold, og at der ofte kun er én årlig ansøgningsfrist for stipendier m.m. Begynd derfor planlægningen mindst ét år, før du skal af sted.

Du kan læse mere om at studere i udlandet på Cirius' hjemmeside www.udiverden.dk.

En hel uddannelse i udlandet

Hvis du ønsker at gennemføre en hel uddannelse i udlandet, kan det også lade sig gøre. Det gælder både, hvis du vælger at studere i udlandet direkte efter en gymnasial uddannelse, eller hvis du vil supplere en dansk videregående uddannelse med en udenlandsk overbygning; fx bygge en udenlandsk bachelorgrad oven på en dansk kortere videregående uddannelse, eller supplere en dansk universitets- eller professionsbachelor med en udenlandsk masteruddannelse. Endelig er der også mulighed for at gennemføre ph.d. forløb i udlandet.

Du bør begynde planlægningen i god tid, da det ofte er omstændeligt at tilrettelægge et helt uddannelsesforløb i udlandet. Du er selv ansvarlig for at finde et uddannelsessted. Det er også vigtigt at tjekke, at uddannelsen kvalitetsmæssigt

er i orden, herunder om den er offentligt anerkendt i uddannelseslandet, og at du vil kunne anvende uddannelsen i Danmark eller i det land, hvor du ønsker at arbejde. Du er også selv ansvarlig for al papirarbejdet i forbindelse med ansøgning, optagelse m.m.

Du skal være opmærksom på, at mange udenlandske uddannelsessteder opkræver betaling (studieafgifter) for studerende, som ikke optages via udvekslingsaftaler og som ønsker at gennemføre hele uddannelser. Beløbene varierer fra ca. 10.000 kr. – 100.000 kr. – ja helt op til 200.000 kr. på nogle af de mest kendte amerikanske universiteter.

Hvis du vælger at studere i et andet EU-land, skal du som udgangspunkt behandles på samme måde som landets egne borgere. Det vil sige; er det gratis at studere for landets egne studerende, skal det også være gratis for dig. Opkræves der studieafgifter af landets egne studerende, skal du højst betale det samme.

Du kan læse mere om uddannelser i udlandet på www.udiverden.dk.

På www.cvu.dk kan du læse om anerkendelse af udenlandske uddannelser i Danmark.

Andre typer uddannelsesrelaterede aktiviteter i udlandet

Der er andre muligheder for at deltage i uddannelsesrelaterede aktiviteter i udlandet. Mange udenlandske uddannelsesinstitutioner tilbyder kortere eller længere studieophold i sommerferien på såkaldte sommeruniversiteter. Mange uddannelsessteder tilbyder sprogkurser

eller lignende intensive forløb. Villkårene varierer, og du er nødt til selv at undersøge forholdene nøje, inden du beslutter dig. De fleste af disse uddannelses tilbud koster penge, og støtte mulighederne er meget begrænsede. Din egen uddannelsesinstitution kan ofte vejlede dig om nogle af de tilbud, der er, og som er relevante i forhold til dit studium. Du kan også læse mere på www.udiverden.dk

Endelig kan du surfe på nettet, men vær opmærksom på, at udbuddet er meget stort og af varierende kvalitet, så vær kritisk.

Særligt om ph.d. studerende

Når du som ph.d.-studerende tager på studieophold eller fuld uddannelse i udlandet skal du være opmærksom på, om du er

- ph.d.-ansat med ph.d.-løn fra en dansk forskerskole, universitet
- ph.d.-ansat med ph.d.-løn fra en virksomhed (erhvervs ph.d.-ordningen)
- ph.d.-stipendiat med dansk SU-stipendium (gammel ordning)
- ph.d.-stipendiat med udenlandsk ph.d.-stipendium.

Der er forskellige regler på en række områder såsom skat, sygesikring og sociale forhold, afhængig af hvilken ordning, du er under.

Du kan få flere oplysninger om de forskellige ph.d.-ordninger via din uddannelsesinstitution og via www.erhvervsphd.dk (erhvervsforskerordningen).

SU og anden form for støtte til studier i udlandet

Du kan få SU både til studieophold i udlandet som et led i en dansk uddannelse og til en hel uddannelse i udlandet.

Du skal dog være opmærksom på, at SU kun kan indbetales på en konto i et dansk pengeinstitut. Ønsker du, at pengene skal overføres til en konto i udlandet skal du aftale det med din bank. Alle spørgsmål om overførsel af penge til udlandet skal du drøfte med banken.

Studie- og praktikophold i udlandet

SU

Du skal søge studienævnet på dit danske uddannelsessted om en forhåndsgodkendelse af dit studieophold. Hvis dit studieophold bliver godkendt som en del af din uddannelse i Danmark og giver fuld merit, kan du tage din SU med. Du kan få flere informationer om SU til studieophold i udlandet hos SU-medarbejderen på dit uddannelsessted. Hvis du skal på praktikophold i udlandet, skal du altid henvende dig på dit uddannelsessted for at høre, om du kan få SU med. Hvis praktikken er lønnet, kan du ikke få SU.

Andre støttemuligheder

Ud over SU kan du i mange tilfælde få støtte til nogle af de ekstraomkostninger, der er forbundet med et udlandsophold, eksempelvis et Erasmus, et Leonardo eller et Nordplus stipendium. Mange uddannelsesinstitutioner har desuden egne stipendiemidler til udlandsophold. Der er endvidere en række fonde, som giver støtte. Dit uddannelsessted kan vejlede dig om de støttemuligheder, der findes, og om de

betingelser, der knytter sig hertil. Du kan også læse mere om støttemulighederne på www.udiverden.dk/2073.

Hel uddannelse i udlandet

Du skal søge om SU til en hel uddannelse i udlandet hos SUstyrelsens udlandsafdeling. Som studerende skal du opfylde nogle betingelser for at få støtte til uddannelse i udlandet, ligesom din uddannelse i udlandet skal opfylde nogle betingelser. I ganske særlige tilfælde kan du få støtte til dækning af undervisningsafgift. Herudover er der ingen statslige støttemuligheder, men enkelte private fonde yder støtte til hele uddannelser i udlandet.

Du kan finde links til fondsregistre mm. på www.udiverden.dk/2073.

Du kan finde flere informationer om SU til uddannelse i udlandet på www.su.dk/udland.

Andre typer uddannelsesrelaterede aktiviteter i udlandet

Som nævnt i afsnittet ”Uddannelse i udlandet” er der andre muligheder for at deltage i uddannelsesrelaterede aktiviteter i udlandet. Du skal dog være opmærksom på, at støttemulighederne er meget begrænsede; bl.a. er der flere af disse aktiviteter, du ikke kan få SU til. Det gælder fx:

- uddannelser ved Åbent Universitet
- sprogkurser tilrettelagt for udlændinge
- uddannelse på High School
- adgangsgivende kurser, der ikke i sig selv giver erhvervskompetence i Danmark.

Ph.d.-studerende

Ph.d.-studerende bør være opmærksomme på andre støttemuligheder. Det er muligt at søge Marie Curie forskerstipendier gennem Marie Curie forskerskoler og forskeruddannelsesnetværk (www.eurocenter.info).

Der kan også søges stipendier ved det Europæiske universitetsinstitut i Firenze (www.rks.dk).

Skat under studier i udlandet

Når du forlader Danmark for at studere i udlandet, skal skatteforvaltningen i din kommune afgøre, om du stadig er fuldt skattepligtig til Danmark eller om du kun er begrænset skattepligtig. Her spiller det en afgørende rolle, om du har et sted at bo her i landet, mens du er i udlandet.

Når skatteforvaltningen skal fastlægge den skattemæssige status, bruger man begrebet ”rådighed over helårsbolig”. Heri ligger bl.a., at du har mulighed for at bo et sted, der kan benyttes som bolig året rundt, og hvor du kan have dine ting. Hvis du har udlejet eller fremlæjet din hidtidige bolig, vil du alligevel være fuldt skattepligtig, hvis lejekontrakten gælder i en periode på mindre end 3 år.

Fuld skattepligtig til Danmark

Du fortsætter med at være fuldt skattepligtig til Danmark, hvis du har rådighed over en helårsbolig her i landet, se ovenfor.

Hvis du lige før udlandsopholdet boede hos dine forældre og stadig kan bo hos dem, vil du som regel stadig være fuldt skattepligtig til Danmark. Hvis du boede på kollegieværelse eller i lejlighed før studieopholdet i udlandet, og du ikke opsigter boligen, men eventuelt fremlæjer den i en periode på under 3 år, vil du normalt også fortsat være fuldt skattepligtig til Danmark.

Det er skatteforvaltningen i din kommune, som afgør, om du stadig er fuldt skattepligtig her i landet.

SU

Når du er fuldt skattepligtig, betyder det bl.a., at du skal betale skat af din SU på samme måde, som hvis du studerede i Danmark.

SUstyrelsen trækker skat af din SU, før den udbetales. SUstyrelsen har direkte forbindelse til forskudssystemet i ToldSkat, og ændringer i din SU vil derfor automatisk blive indregnet i din forskudsskat. Dit skattekort (hovedkortet) anvendes som hovedregel af SU, og du skal derfor bruge bikortet til eventuel arbejdsindkomst i Danmark. Hvis du har frikort, kan du ikke få udbetalt SU, før du har afleveret frikortet hos skatteforvaltningen.

Hvis du mener, at der er fejl i din forskudsopgørelse, skal du rette henvendelse til din bopælskommune (seneste bopælskommune), som herefter sørger for, at registreringer bliver ændret.

Du kan blive skattepligtig af din SU i studielandet efter dette lands skatte-regler. Danmark har imidlertid indgået dobbeltbeskatningsoverenskomster med en lang række lande, som betyder, at studielandet undlader at beskatte stipendier m.v., som studerende modtager fra Danmark til dækning af udgifter til leveomkostninger, undervisning eller uddannelse.

Når du beslutter dig for at studere i udlandet, bør du undersøge, om Danmark har en overenskomst med det pågældende land, og om du vil være omfattet af bestemmelsen om studerende. Du kan spørge hos skatteforvalt-

ningen i din kommune eller gå ind på www.skat.dk under Gældende Love, Dobbeltbeskatningsoverenskomster.

Skattefrie studierejselegater

Legater, der er betinget af, at de anvendes til studierejser i udlandet, Færøerne og Grønland, er fritaget for dansk skat i det omfang, de anvendes til dækning af sædvanlige udgifter til rejse mellem Danmark og studiestedet, sædvanlige udgifter til kost, småfornødenheder og logi på studiestedet, samt dokumenterede udgifter til betaling af undervisning, deltagerafgifter og lign., herunder betaling for kurser i studiestedets sprog.

Udgifterne skal dokumenteres med originalbilag. Ligningsrådets satser for skattefrie rejsegodtgørelser kan dog anvendes i stedet for de faktiske udgifter til logi, kost og småfornødenheder. Satsene udgør (2003) 387 kr. pr. døgn til kost og småfornødenheder og 166 kr. pr. døgn til logi.

Du skal oplyse din skatteforvaltning om, hvilke udgifter du har haft, så de kan blive modregnet i legatet på din årsopgørelse. Hvis du får legater, bør du i øvrigt undersøge, om de er skattepligtige i det land, hvor du vil studere.

Ph.d.-studerende

Ph.d.-studerende, der er ansat efter aftalen mellem AC og Finansministeriet, og i hele forløbet er indskrevet til forskeruddannelse i udlandet, anses for udsendt af den danske stat eller anden offentlig myndighed, og deres fulde skattepligt til Danmark bevares. Deres løn kan fritages for skat i Danmark, når

visse betingelser er opfyldt. Disse betingelser fremgår af ligningslovens § 33 A, der er beskrevet i ToldSkats Ligningsvejledning. Du kan se beskrivelsen på www.toldskat.dk under Rådgiver, Juridiske Vejledninger, Ligningsvejledning; Dobbeltbeskatning, afsnit D.C.2.

Privatansatte ph.d.-studerende kan også opnå skattefritagelse efter ligningslovens § 33 A, hvis de er fuldt skattepligtige og i øvrigt opfylder betingelserne.

Arbejdsindkomst i udlandet

Hvis du tager lønnet arbejde i studielandet, vil lønnen som udgangspunkt blive beskattet i studielandet. Når du er fuldt skattepligtig til Danmark, skal du også betale dansk skat af lønnen, men du får som minimum fradrag i den danske skat for den skat, du har betalt i studielandet.

Der er i en del dobbeltbeskatningsoverenskomster en bestemmelse om, at arbejdsindkomst, der er nødvendig for opholdet, ikke beskattes i studielandet. En liste over disse lande kan ses på www.toldskat.dk under Rådgiver, Juridiske Vejledninger, Ligningsvejledningen; Dobbeltbeskatning, afsnit D.D.2. Det beløb som danske studerende i udlandet kan få skattefrit efter denne bestemmelse varierer fra land til land. Skattemyndighederne i studielandet kan oplyse det nøjagtige beløb.

Begrænset skattepligt til Danmark

Hvis du ikke længere har rådighed over en helårsbolig her i landet, er du som hovedregel kun begrænset skattepligtig til Danmark.

Hvis du umiddelbart før studieopholdet boede til leje og har opsagt lejemålet eller fremlejet det for en periode på mere end 3 år, eller har solgt eller udlejet en hidtidig ejerbolig for mere end 3 år, vil din fulde skattepligt til Danmark ophøre. Hvis du har bopælsmulighed hos fx en ægtefælle eller en kæreste, vil du dog som udgangspunkt stadig være fuldt skattepligtig.

Det er skatteforvaltningen i din kommune, som afgør, om din skattepligt er ophørt.

SU

Selv om din fulde skattepligt til Danmark er ophørt, skal du stadig betale skat af din SU i Danmark. Hvis studielandet har beskatningsretten til din SU i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomsten med Danmark, skal der dog ikke betales dansk skat. Det gælder kun, hvis du er fuldt skattepligtig i studielandet og ikke er omfattet af overenskomstens bestemmelse om studerende. Hvis du fx allerede er bosiddende i udlandet, når du starter dine studier, anses du i nogle lande ikke for studerende i henhold til overenskomsten.

Skattefrie studierejselegater

Som begrænset skattepligtig skal du ikke betale dansk skat af studierejselegater.

Arbejdsindkomst i udlandet

Som begrænset skattepligtig vil du ikke blive beskattet i Danmark af indkomst optjent i udlandet.

Beskatning i studielandet

En beskrivelse af studielandets beskatning af udenlandske studerende falder uden for rammerne af denne pjeces. Det vil dog være en god idé at forsøge at få oplysninger om det, enten fra uddannelsesinstitutionen eller skattemyndighederne i studielandet.

Efter dansk lovgivning har enhver person, der har bopæl i Danmark, ret til offentlige sundhedsydelser. I praksis lægges der vægt på folkeregisteringen, se afsnittet herom. Hvis du flytter til udlandet, mister du derfor retten til ydelser i Danmark og i udlandet fra det offentlige danske sundhedsvæsen, med mindre internationale regler fastlægger, at du kan bevare tilknytningen til dansk sygesikring.

Det skal dog bemærkes, at alle, der opholder sig i Danmark, har ret til gratis sygehushjælp i tilfælde af ulykke, pludselig opstået sygdom, fødsel eller pludselig forværring af kronisk sygdom.

Hvis du tager til udlandet for at studere, gælder der forskellige regler for din sygesikring afhængig af, hvor længe du skal være væk, og hvilket land du skal studere i.

Rejsesygesikringen – det gule sygesikringsbevis

Den offentlige rejsesygesikring dækker dig **kun**, hvis du er væk under én måned, og den dækker dig ikke, hvis du er tilmeldt en uddannelsesinstitution i udlandet, eller hvis der indgår erhverv i rejsen. Du bør derfor sørge for at være sygesikret på anden vis. Der er forskellige vilkår afhængig af, hvor du skal hen og hvor længe. Du kan læse mere om betingelserne senere i dette afsnit.

Flere oplysninger om rejsesygesikringen kan fås på www.arf.dk eller www.im.dk.

Hjemtransport

Hvis du under et midlertidigt studieophold i Norden bliver alvorligt syg eller kommer til skade, og en læge ordinerer, at du skal rejse hjem på en dyrere måde end planlagt, betaler opholdslandets myndigheder merudgifterne til hjemtransporten. Reglerne herom findes i Nordisk Konvention om Social Sikring.

Hjemtransport i tilfælde af sygdom i andre situationer er **kun** dækket, hvis du er omfattet af den offentlige rejse-sygesikring – hvad du næsten aldrig er, hvis du studerer i udlandet. Du bør derfor overveje en privat forsikring, se afsnittet nedenfor om privat sygeforsikring.

EU-reglerne

Studieophold i op til ét år

EU-reglerne gælder i EU-landene, Norge, Island, Liechtenstein og Schweiz. Hvis du skal opholde dig i et af disse lande i indtil ét år for at studere, kan du få en særlig blanket (E 128) fra din kommune. Denne blanket er dokumentation for, at du har ret til sygehjælp, som bliver nødvendig under studieopholdet – i princippet til udgift for Danmark. Hjælpen ydes på de vilkår, fx med hensyn til egenbetaling, som gælder for landets egne offentligt sygesikrede.

Du har også ret til sygehusbehandling og sygesikringsydelser under ophold i Danmark. Du kan få et særligt sygesikringsbevis i din kommune. Det er en betingelse, at du ikke (samtidig) er arbejdstager i studielandet.

Flere oplysninger findes i pjecerne ”Skal du til ...land? Hvad nu hvis du bliver syg?”. Pjecerne fås hos kommunen eller på www.im.dk under EU og internationalt, Rejsesygesikring.

Studieophold i over ét år

Hvis du skal studere i et land, der er omfattet af EU-reglerne, i over ét år, betragtes du som flyttet fra Danmark. Du er derfor ikke dækket af den offentlige danske sygesikring, men bør søge optagelse i dit nye bopælslands sygesikring på de vilkår, der gælder der.

I nogle lande findes særlige forsikringer for studerende, men der skal betales for medlemskabet. I andre EU-lande kan studerende, hvis forældre er sygesikrede i Danmark, optages i studielandets sygesikring – i princippet til udgift for Danmark – som børn af dansk sikrede forældre. I disse tilfælde udsteder den danske kommune en særlig blanket (E 109) til brug for registrering i studielandets sygesikring. Hvis du kommer på besøg i Danmark under studieopholdet, skal du have en blanket (E 111) med fra studielandets sygekasse til dokumentation for din ret til sygehjælp i Danmark.

Den offentlige sygesikring i studielandet kan give flere oplysninger om dine muligheder for at blive sikret som barn af dine forældre.

Studieophold i andre lande

Danmark har bilaterale aftaler med en række andre lande om social sikring, herunder sygesikring, men kun aftalen med Québec giver ret til sygehjælp i

Québec under studieophold i op til ét år og til sygehjælp under besøg i Danmark i perioden.

Ved studieophold i alle andre lande er studerende ikke dækket via den offentlige danske sygesikring. Sygesikringsmyndighederne i studielandet eller landets ambassade kan oplyse om vilkår for optagelse i landets sygesikring.

Privat sygeforsikring

Hvis du ikke har ret til at blive optaget i den offentlige syge(for)sikring i studielandet, eller hvis du vil have dækning af hjemtransport, anbefales det, at du tegner en privat forsikring. Det kan fx ske via en særlig studentersygeforsikring. De danske uddannelsesinstitutioner har indgået aftale om en sådan forsikring, som kan tegnes af alle, der er indskrevet på en uddannelse i Danmark. Du kan læse mere om denne ordning på www.studenterforsikring.dk. Hvis du ønsker at tegne en anden forsikring i Danmark, kan Forsikringsoplysningen hjælpe dig med oplysninger herom, se www.forsikringenshus.dk.

Hvis din bolig ikke står til din fulde rådighed under studieopholdet, skal din kommune vurdere, om du skal melde flytning til folkeregisteret. Selv om din bolig står til din fulde rådighed, skal du melde flytning, hvis dit ophold i udlandet skal vare mere end 6 måneder. Du skal være opmærksom på, at en bolig efter

folkeregistreringsreglerne (i modsætning til skattereglerne) ikke betragtes som værende ”til fuld rådighed”, hvis den er fremlejet, eller hvis man ikke lovligt kan bo og overnatte der hele året (fx i et sommerhus). Du kan få flere oplysninger i din kommune.

Opholds- og/eller arbejdstilladelse; visum

De fleste lande har krav om, at visum/opholdstilladelser m.v. til det pågældende land skal være i orden, inden du rejser fra Danmark. Hvis det land, du ønsker at studere i, har en ambassade eller et konsulat i Danmark, skal du henvende dig der. Det er vigtigt at være ude i god tid, idet det kan tage op til et halvt år at få de fornødne tilladelser på plads. Vær også opmærksom på, at flere lande har krav om, at dit pas skal være gyldigt i mindst et halvt år

efter det hjemreisetidspunkt, du har oplyst.

Udenrigsministeriet har under www.um.dk, Hjælp i udlandet, en oversigt over de forskellige landes visumregler med nærmere oplysninger og/eller web-henvisninger til hovedparten af de lande, som studerende rejser til. På hjemmesiden findes også adresser og telefonnumre på andre landes ambassader og konsulater i Danmark.

Boligforhold

Det kan være svært at finde et sted at bo i et andet land – især hjemmefra. Hvis du skal på et studieophold, kan du bede om hjælp via det internationale kontor på din danske uddannelsesinstitution. I andre tilfælde kan du nogen gange få hjælp fra den udenlandske insti-

tution, hvor du skal studere. Du kan også gå ind på www.udiverden.dk og se under det land, du skal til. Her er der links til boligbaser i de forskellige lande. Hvis alt andet glipper, kan du eventuelt bo midlertidigt på vandrerhjem, pensionater m.v.

Social Sikring

Den form for social sikring, der er mest relevant for dig som studerende, vil formentlig være spørgsmålet om sygesikring – se det tidligere afsnit i pjecen om sygesikring.

Reglerne om social sikring består derudover bl.a. af reglerne om optjening og udbetaling af pensioner, regler om arbejdsskader, regler om ydelser ved arbejdsløshed samt regler om ydelser til børn.

Ydelser til børn i form af børnefamilieydelse er bl.a. betinget af, at forældrene/forælderen er fuldt skattepligtige til Danmark, samt at barnet har hjemsted i Danmark. Henvend dig til din kommune, hvis du ønsker nærmere oplysninger om dette emne. Du kan se de gældende lovbestemmelser om børnefamilieydelsen på www.skat.dk.

Ydelser til børn i form af børnetilskud er bl.a. betinget af, at barnet eller den af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller har haft fast bopæl i Danmark i det seneste år (gælder for almindeligt og ekstra børnetilskud, samt særligt børnetilskud til studerende). Barnet skal endvidere have hjemsted i Danmark. Henvend dig til din kommune, hvis du ønsker nærmere oplysninger om dette emne. Du kan se de gældende lovbestemmelser om børnetilskud m.v. på www.socialministeriet.dk.

Hvis du ønsker at vide noget om de øvrige sociale ydelser, skal du ligeledes rette henvendelse til din kommune, eller til din a-kasse for så vidt angår arbejdsløshedsunderstøttelse.

Tings- og ansvarsforsikring

Vær opmærksom på, at en almindelig familieforsikring som udgangspunkt ikke dækker, når du rejser til udlandet for at studere i længere tid. Hvis du skal have erstatning for tyveri m.v. af dine ting, når du er i udlandet, skal du altså sørge for at tegne en særskilt forsikring.

Men du skal særligt være opmærksom på, at du heller ikke har forsikrings-

dækning for det erstatningsansvar, som du selv kan komme til at pådrage dig, medmindre du har tegnet forsikring. I nogle lande – fx USA – kan det blive rigtig dyrt, hvis du selv kommer til at forvolde en skade på andre eller andres ting. Du kan søge nærmere oplysninger på www.forsikringenshus.dk og på www.studerterforsikring.dk.

Links og litteratur til flere oplysninger

Vær opmærksom på, at alle større uddannelsesinstitutioner har oplysninger om studiemuligheder i udlandet på deres websider og ofte også skriftligt vejledningsmateriale. Desuden har mange af de udenlandske ambassader elektronisk eller trykt informationsmateriale. Nedenfor følger en kortfattet oversigt over andre informationskilder.

Håndbøger

DUEL: Dansk uddannelses & Erhvervsleksikon – 2003 Udland
Rådet for Uddannelses- og Erhvervsvejledning.

En grundig vejledning om uddannelser i udlandet med en række landespecifikke oplysninger.

Links til myndigheder nævnt i pjecen

Skatteministeriet:

www.skat.dk

Cirius: www.udiverden.dk

Undervisningsministeriet: www.uvm.dk

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling: www.videnskabsministeriet.dk

SUstyrelsen: www.su.dk

Told- og Skattestyrelsen:

www.toldskat.dk

Indenrigs- og Sundhedsministeriet:

www.im.dk

Udenrigsministeriet: www.um.dk

Socialministeriet:

www.socialministeriet.dk

Videregående uddannelse i de nordiske lande

www.abo.fi/norden

Videregående uddannelser i Europa

www.ploteus.net

www.study-in-europe.org

Arbejde i EU-medlemslandene

www.eures.dk

Studiemuligheder i andre lande

To internationale (kommercielle) portaler med mange links og oplysninger:

www.fairco.com

www.studyabroad.com

Praktikformidling til udlandet

www.aiesec.dk

www.iaeste.dk

Pjecen er udarbejdet i et samarbejde mellem
Skatteministeriet
Undervisningsministeriet
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Socialministeriet
Cirius

